

Utdanningsplan for Fordøyelsessykdommer ved Finnmarkssykehuset HF

Ansvar og organisering av spesialistutdanningen

Det overordnede ansvaret for spesialistutdanningen i Finnmarkssykehuset er lagt til styringsgruppen for LIS-utdanningen som er direktørens ledergruppe. Det overgripende arbeidet med utdanningene er forankret i en LIS-komite med et arbeidsutvalg som ledes av medisinsk fagsjef. Arbeidsutvalget består av medisinsk fagsjef, utdanningskoordinerende overlege og HR-rådgiver. Arbeidsutvalget deltar i regelmessige regionale møter.

Innenfor hver spesialitet er det foretaksovergripende lokalt utdanningsutvalg hvor LIS også er representert. Det lokale utdanningsutvalget jobber etter flg mandat:

<https://www.finnmarkssykehuset.no/4a7be9/siteassets/dokumenter-til-sider-i-sidetre/dokumenter-for-lis-utdanning/rl8622--lokale-utdanningsutvalg-i-finnmarkssykehuset.pdf>

Leder av lokalt utdanningsutvalg er som oftest også utdanningsansvarlig overlege og deltar også i det regionale utdanningsrådet i spesialiteten. Du kan lese mer her:

<https://finnmarkssykehuset.no/fag-og-forskning/lis>

Organisering av spesialiteten Fordøyelsessykdommer

Finnmarkssykehuset HF tilbyr spesialisering i Fordøyelsessykdommer ved Finnmarkssykehuset Klinik Kirkenes. Spesialisering i Fordøyelsessykdommer er en LIS 2/3 utdanning på minimum 5 år. Utdanningen ved Finnmarkssykehuset Kirkenes må kombineres med tjeneste ved en større avdeling for Fordøyelsessykdommer, denne perioden er estimert til 18 mnd. Finnmarkssykehuset har signert fagavtale med Gastromedisinsk avdeling ved Universitetssykehuset Nord-Norge i Tromsø for gjennomføring av slik tjeneste.

Ansvarlig for fagutdanningen: Overlege Kristian Espeland

Om Medisinsk avdeling Finnmarkssykehuset Kirkenes 2023 (pga ikke fast gastroenterolog og uker uten skopør i 2023 forventes et høyere antall skopier og behandlinger)

Arena	Finnmarkssykehuset Kirkenes
Antall pasientbehandlinger 2023	Ca 1400
Antall senger	24
Antall døgnbehandlinger i 2023	44
Antall dagbehandlinger i 2023	Ca 160
Antall polikliniske konsultasjoner i 2023	Ca 1200
Antall spesialister i Fordøyelsessykdommer	1
Forventet antall LIS 2/3	Inntil 1 LIS i fordøyelsessykdommer. Totalt 10 LIS 2/3 på medisinsk avdeling i forskjellige spesialiteter. I tillegg er LIS 1 og medisinstudenter tilknyttet avdelingen.
Gastroskopier 2023	446
Koloskopier 2023	517
Sigmoideoskopier 2023	47

Beskrivelse av utdanningsvirksomheten

Finnmarkssykehuset tilbyr spesialisering i Fordøyelsessykdommer ved Indremedisinsk avdeling, Felles poliklinikk og dagbehandling og gastrolab ved Finnmarkssykehuset Kirkenes. Gastrolab har eksistert over mange år med både fast indremedisiner, tidligere fast gastroenterolog og vikarierende overleger. Fra september 2024 er det ansatt ny fast gastroenterolog ved indremedisinsk avdeling

inkludert poliklinikk og gastrolab. I tillegg kommer pasienter med IBD til infusjoner på Dagavdelingen og kroniske pasienter (IBD/lever) kommer til rutinemessig poliklinisk oppfølging på sykehuset. På gastrolab assisterer sykepleiere på skopiene. Gastrolab med to rom ligger i umiddelbar nærhet til infusjonsavdelingen, poliklinikken, indremedisinsk sengepost samt radiologisk avdeling. Vi utfører polyppfjerninger til SMSA klasse 3. SMSA klasse 4 vil diskuteres og som hovedregel viderehenvises til UNN. Vi utfører også endoskopisk blødningsbehandling når de oppstår inkl på inneliggende pasienter på kirurgisk avdeling og noen blokkinger utfra individuell vurdering. Det er også mulig å få lagt PEG ved behov. Fra september 2024 har vi også startet som tarmscreeningsenter for Øst-Finnmark. Nærmeste andre screeningsenter i fylket er i Hammerfest.

Finnmarkssykehuset Kirkenes har en fulltidsansatt gastroenterolog. Nærmeste større gastromedisinsk avdeling er Universitetssykehus Nord-Norge i Tromsø. Sykehuset har også egen kirurgisk/ortopedisk avdeling, radiologisk avdeling, gyn/føde avdeling, intensivavdeling, operasjonsavdeling (elektiv og akuttfunksjon) samt rehabiliteringsavdeling. Røntgenavdelingen tilbyr fra høsten 2024 elastografi og UGAP (fettkvantifisering) ved ultralyd lever. Røntgenavdelingen utfører ascitestappinger og ultralydveiledet leverbiopsi ved behov og det er mulighet for både LIS-3 og overlege å være med på/utføre undersøkelsene under veiledning. Vi følger opp, utreder og behandler pasienter med akutte og kroniske gastromedisinske tilstander i Øst-Finnmark. GI-blødninger ligger som hovedregel på kirurgisk avdeling på sykehuset, men gastroenterolog er tilgjengelig ved spørsmål og det er mulig for LIS-2 å bli med på blødningsbehandling på aktuelle pasienter. Vi har moderne utstyr på gastrolab som er i oppgradering i forbindelse med oppstart tarmscreening og sykehuset er i forhandlinger for å også kunne tilby manometri og pH måling.

Overordnet om supervisjon og veiledning og læringsmål/kompetanseportalen

LIS vil få tildelt en hovedveileder for tjenesten (innen 2 uker etter tilsetting) som følger kandidaten gjennom spesialisingsløpet. Ved tjenestens start vil LIS og veileder sammen utarbeide en individuell utdanningsplan for kandidaten og enhetsleder tildeler aktuelle læringsmål. Utdanningsplan gjennomgås og revideres hvert halvår for å sikre god progresjon i spesialiseringen for å tilpasse behovet for den enkelte LIS. Den enkelte LIS har selv ansvar for å rapportere oppnådde læringsmål til leder for godkjenning i kompetanseportalen. Det gjennomføres regelmessig kompetansevurdering enten i dialog med veileder/supervisor eller evalueringskollegium.

I noen spesialiteter er det krav om minimumstid og i hht ny spesialistutdanning er det ellers oppnådde læringsmål som er tellende.

Det er avsatt tid i tjenesteplanen for en veiledningstime pr. måned og ved behov kan det settes av mer tid til dette. Det er alltid rom for å spørre kollegaer om råd via telefon eller fysisk og supervisjon foregår kontinuerlig i arbeidet.

Innholdet i veiledningen er bl.a.

- Faglige utfordringer
- Praktiske ferdigheter
- Fordypning og opplæring
- Samarbeid med kollegaer
- Balanse mellom arbeid og privatliv
- Støtte i vanskelige situasjoner

Introduksjon av nye LIS 2/3

Per dags dato er introduksjonstid 2-3 uker, da gjennomgås avdelingens rutiner. Første periode (1 ½-2 uker) er på sengepost, deretter er det avsatt én følgevakt på dagtid og én på natt. Innhold i introduksjonen vil bli tilpasset hver enkelt ut fra behov, men vil innebære omvisning på sykehuset, gjennomgang av faste rutiner og viktigste prosedyrer, opplæring i datasystem (tilpasses behov, noen er kjent her fra før), og praktisk opplæring ved observasjon/deltakelse på sengepost og følgevakt. Hver enkelt vil også tildeles en kontaktperson (fast overlege eller erfaren LIS 2/3) for de første 2-3 ukene ved evt spørsmål eller praktiske utfordringer.

Teoretisk undervisning og fordypningstid

Internundervisningen er strukturert i en 24-36 mnd plan. De ulike delene i spesialiteten blir belyst systematisk. Tema og ansvar for den teoretiske undervisningen går på omgang mellom LIS 1/2/3 og overleger på læringsarenaen. Det er organisert undervisningsmøte 2 ganger a 45 minutter per uke i avdelingen. Noe av undervisning vil foregå som regional undervisning i Helse Nord.

LIS 2/3 gis permisjon med full lønn etter oppsatt arbeidsplan (inkludert vakter) for å gjennomføre nødvendige utdanningskurs, jfr. A2 avtalen § 6.4. mellom Spekter og Den Norske Legeforening. Videre gis LIS2/3, innenfor alminnelig arbeidstid, mulighet til faglig fordypning svarende til 4 timer/uke, jfr. B-dels avtalen § 4-1 mellom Finnmarkssykehuset HF og Den Norske Legeforening.

Kursavgift, reise og opphold (inkludert kost) dekkes av avdelingen utover det som dekkes av Legeforeningens utdanningsfond, jfr samme § i B- delsavtalen.

Forskning og undervisning

Avdelingen oppfordrer til og legger til rette for at LIS kan drive med forskning i løpet av spesialistutdanningen. Finnmarkssykehuset har en forskningsstrategi, et forskningsstyre og en forskningsleder. Det er flere pågående forskningsprosjekter og 20-25 vitenskapelige publikasjoner fra foretakets forskere hvert år. Våre forskere er deltagende i læringsaktiviteter i felles kompetansemodul, internundervisningen, kvalitets- og forbedringsarbeidet og i daglig klinisk

Om utdanningsløpet for spesialiteten Fordøyelsessykdommer i Finnmarkssykehuset HF Kirkenes

- Spesialisering i Fordøyelsessykdommer er en LIS 2/3 utdanning på minimum 5 år – minimum 3 år i del 2 og minimum 2 år i del 3.
- Første læringsarena er medisinsk avdeling ved Kirkenes sykehus. Her blir tilnærmet alle læringsmål i del 2 (felles for alle medisinske fag) og en god av læringsmål i del 3 helt eller delvis oppnådd. Stipulert én LIS-3 av gangen kan utdannes hos oss. Vedlagt læringsmål innen Fordøyelsessykdommer som kan oppnås ved Kirkenes sykehus og læringsmål som oppnås ved UNN (eller annen større avdeling for Fordøyelsessykdommer)
- Alternativ første læringsarena vil være Finnmarkssykehusets andre sykehus – Hammerfest sykehus. Ved Hammerfest sykehus er det for tiden (november 2024) ikke fast ansatt spesialist i Fordøyelsessykdommer, men dersom det blir ansatt fast spesialist i Fordøyelsessykdommer vil Finnmarkssykehuset komme med en tilleggsøknad om å få Hammerfest sykehus godkjent som læringsarena for utdanningen på lik linje med læringsarena Kirkenes. Hammerfest vil da kunne utdanne én egen kandidat hos seg
- Ved Sámi klinihkka i Karasjok er det i dag to gastroenterologer som begge arbeider i 50% stilling. En ser for seg at en LIS vil kunne ta deler av sin opplæring her etter nærmere avtale, for eksempel en uke per mnd. Dette må planlegges individuelt ut fra når disse deltidsarbeidende spesialistene er til stede.
- Andre læringsarena i spesialiseringsperioden vil være UNN HF eller annen større avdeling for Fordøyelsessykdommer utfra kandidatens ønske. Avdeling har en avtale med UNN (se nedenfor), men kandidat kan også søke andre steder for å oppnå resterende læringsmål. Det anses som mest hensiktsmessig at kandidaten fullfører det hen kan ved Kirkenes sykehus før tjeneste på annen avdeling startes. Tjeneste på UNN HF skjer i del 3 av utdanningsløpet for oppnåelse av læringsmål som ikke kan oppnås ved Finnmarkssykehuset i det hele tatt eller kun delvis. Det er stipulert 18 mnd utdanningstid på UNN for å få godkjent disse læringsmålene samt tilegne seg viktig erfaring som lege på universitetssykehus. LIS 3 vil i denne perioden være ansatt i UNN HF i gjennomstrømningsstilling.
- Som LIS 2/3 er det mulig å søke om utdanningsstipend fra Finnmarkssykehuset HF som økonomisk støtte for merutgifter til bolig/reise utenfor fast bosted til dette formålet. Innvilgelse fordrer bindingstid til Finnmarkssykehuset HF Kirkenes i størrelsesorden 1:1.
- Forslag til utdanningsplan:
  - o 0-1 år av utdanningen. Kirkenes, indremedisin, LIS-2 læringsmål og hvis interessert LIS-2 kan LIS-3 fordøyelse påbegynne.
  - o 1-2 år av utdanningen. Kirkenes, indremedisin, LIS-2 læringsmål og LIS-3 fordøyelse.
  - o 2-3 år av utdanningen. Kirkenes, indremedisin, LIS-2 mål ferdig og LIS-3 startes for aktuell LIS.
  - o 3-5 år av utdanningen. Kirkenes og Tromsø. LIS-3. Omfang av LIS-3 på UNN avtales individuelt, men må minst utgjøre 18 mnd av utdanningen. Delen på UNN anbefales utført mot slutten av spesialiseringen.
- Simulering og ferdighetstrening vil foregå både i egen avdeling, gjennom samarbeid med andre læringsarenaer i Finnmarkssykehuset HF og Helse Nord for øvrig.
- Felles kompetansemodul (FKM) består av et sett av nasjonale læringsmål som strekker seg gjennom hele utdanningsløpet til den enkelte LIS 1/2/3. Modulen inneholder 10 ulike temaer med til sammen 24 læringsmål innen etikk, forebyggende medisin, forskningsforståelse,

kommunikasjon, kunnskapshåndtering, kvalitet og pasientsikkerhet, lovverk, pasient- og brukermedvirkning, pasient- og pårørendeopplæring, samhandling, systemforståelse, organisasjonsutvikling og ledelse. Vi er opptatt av kvalitetsforbedring og dette vil være et gjennomgående tema for læringsaktivitetene i FKM. Temaene i FKM dekkes dels av felles forelesninger og gruppeveiledning på tvers av spesialitetene, dels gjennom ulike kurs og oppgaver underveis, og dels gjennom klinisk veiledning og internundervisning innenfor hver spesialitet.

Fagavtale ved UNN og hvor læringsmål kan oppfylles

Læringsmål som kan oppfylles ved Finnmarkssykehuset HF, Kirkenes sykehus:

001, 002, 003, 013 (radiologisk avdeling), (017+018+041 om vi får utstyr), 022, 023, 024, 025, 026, 030, 031, 032, 033, 034, 037, 038, 039, 042, 049, 050, 051, 053, 054, 055, 056, 057, 058, 059, 060, 061, 062, 068, 072, 073, 074, 075, 077, 078, 079, 080, 081, 082, 084, 085, 086, 087, 088, 089, 091, 092, 093, 094, 097, 098,

Følgende læringsmål kan delvis og muligens helt oppnås ved Finnmarkssykehuset HF, men trenger påfyll/mengde fra større senter pga. lavere volum hos oss:

003, 004, 005, 006, 007, 008, 014+015 (ultral lydveiledet), 019, 021 (vi gjør ikke nukleærmedisinske undersøkelser), 027, 028, 029, 036, 040, 043, 044, 045, 046, 047, 052, 066, 067, 069, 070, 071, 072, 076, 083, 090, 095/99, 096

Følgende læringsaktiviteter kan oppnås i Kirkenes:

Gastroskopi, Ileokoloskopi, Ultralyd

(Manometri, pH og Impedanse om vi får utstyr, vi vil oppdatere planen når dette er mulig)

Følgende kan helt eller delvis oppnås i Kirkenes

Polypectomi, hemostase inkl strikklivering, Fjerne fremmedlegeme, Dilatasjonsbehandling, PEG, ultralydveiledet ascitestapping og leverbiopsi

Læringsmål som kun kan oppfylles på UNN:

009, 010, 011, 012, 016, 020, 021 (nukleærmedisin),

Læringsmål som kun kan oppfylles ved UNN inntil vi får utstyr (Vi vil oppdatere og fjerne dette punktet om vi får utstyr):

017, 018, 041

Læringsmål som trenger påfyll fra UNN pga lavt volum, men som kan være helt eller delvis oppfylt i Finnmark:

003, 004, 005, 006, 007, 008, 014+015, 019, 021 (vi gjør ikke nukleærmedisinske undersøkelser), 027, 028, 029, 036, 040, 043, 044, 045, 046, 047, 052, 066, 067, 069, 070, 071, 072, 076, 083, 090, 095/99, 096

Følgende aktiviteter må oppfylles på UNN:

ERCP, EUS, stentbehandling, Kapsel

Følgende aktiviteter må delvis evt helt gjøres på UNN (utfra tilgjengelighet på pasienter i Kirkenes): Polypectomi, hemostase inkl strikklivering, Fjerne fremmedlegeme, Dilatasjonsbehandling, PEG, ultralydveiledet ascitestapping og leverbiopsi

Kontakt

For spørsmål om spesialisering i Fordøyelsessykdommer ta kontakt med lokalt LUU:

Kristian Espeland (kristian.espeland@finnmarkssykehuset.no) Gastroenterolog og utdanningsansvarlig overlege Fordøyelsessykdommer

Mathilde Næss (mathilde.næss@finnmarkssykehuset.no) LIS 3 Fordøyelsessykdommer og YLF TV